

"גבולות"

אלי שמיר במשכן לאמנות, עין חרוד

שתי תערוכות יחיד של אלי שמיר, המאוגדות תחת השם "גבולות המבט", מוצגות במוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית ובמשכן לאמנות, עין חרוד. שיתוף הפעולה בין המוזיאונים מבקש להאיר פנים שונות ביצירתו של האמן באמצעות חלוקה תימטית: התערוכה "זמן דיוקן" במוזיאון הרצליה מתמקדת בדיוקנאות, וזו שבמשכן לאמנות, עין חרוד עוסקת בגבולות הנוף ובנופי גבול. בפועל, מדובר בגופי עבודה שנוצרו במקביל, ולעיתים קרובות אף שזורים זה בזה, כגון דיוקן שנטוע בנוף, או מראה נוף המאפיין תבנית זהות. שתי התערוכות יחדיו מקיפות את כלל עבודתו של האמן.

התערוכה "גבולות" מציגה לראשונה מהלך רב-שנים ביצירתו של שמיר, חקירה ציורית המתמודדת עם ניכוס קנאי וממייט-אסון של הנוף באמצעות מיתוס, ההופך את הנוף לטריטוריה שמוצמד אליה שטר-בעלות. שמיר מציג את הנוף וגבולותיו כהבניה, שהיא תמיד תמונה חלקית התלויה בנקודת מבט. הוא מנסח עמדה מורכבת, פואטית וביקורתית כלפי הנוף, ודרכו כלפי ההיסטוריה המקומית וייצוגיה לאורך תולדות האמנות בישראל. במקום פנורמה מכלילה, הטוענת לטוטליטריות של המבט, נופיו נבנים כמארג של מבטים

ומבקשים להשתהות בגבול, כך נולדת אופציה של קיום אסתטי ואתי, המשליכה על תפיסתנו את המרחב הפיזי, החושי, הבינאישי והפוליטי.

התערוכה, הכוללת ציורי שמן גדולי-ממדים, סקיצות צבע מהירות שנעשו באתר ושיחזור של מיצב וידיאו שהוצג במפגשי תל חי לאמנות בת זמננו 1994, היא הזמנה למסע לעבר גבולות המבט ולהרהור על נקודות מבט ועמדות מול נופים מוכרים, תוך הפניית תשומת הלב לאופנים שבהם מוליך הכתם הציורי את העין לעבר האופק.

אנו מוזמנים להתחקות אחר ההיבטים הגברי בציורים כגון דיוקן עצמי נופל מהשמיים ודיוקן עצמי מצייר נוף, או לגלות את האור, היושב, האובך והסנוור המקומי תוך מחשבה על הכמיהה הבלתי מושגת להיות כמו אירופה. פן-הציור חוזר ומופיע כיתד סמלי המציב גבול פיזי ומשהה את יצר הניכוס של הציור. דווקא ב"כישלונה", האמנות מתגלה כמעשה של חמלה ושל הכרה בגבולות.

אוצרת: יעל גילעת

Boundaries

Elie Shamir at Mishkan Museum of Art, Ein Harod

Two solo exhibitions of works by Elie Shamir are on view concurrently at two museums, under the joint title Boundaries of Gaze. They highlight different facets of his work: the Portrait Time exhibition at the Herzliya Museum of Contemporary Art focuses on the artist's portraiture, and the one on display here, Boundaries, centers on his landscape paintings. In practice, these two bodies of work were produced at the same time, and are often intertwined - such as a portrait planted in a landscape, or a landscape that encapsulates a person's identity. Together, the two exhibitions offer a comprehensive presentation of Shamir's work, which engages with Israeli masculinity and the Zionist ethos through art as a bearer of beauty, compassion, and recognition of the limits of the human gaze.

The current exhibition presents, for the first time, a years-long endeavor in Shamir's work - a pictorial examination of militant and catastrophic appropriation of the landscape through myth, which renders landscape into a proprietary territory. In his boundaries paintings, Shamir presents the landscape and its boundaries as a construct, which is always a partial picture contingent on one's viewpoint. In this way, he talks about boundaries in every sense of the word: between mankind and the world, between language and the world, between self and other, and between the quotidian and ineffable experience. He forges a complex, poetic, and critical attitude toward the landscape, and through it toward local history and its representations throughout the history of Israeli art, as well as toward the acquiescent simplification of the desire for a "genuine" realistic description. Instead of an all-encompassing panorama that seeks to achieve a total view, his landscapes are constructed as interweaving viewpoints, embodied in paint, that

seek to linger at the boundary. This gives rise to an option of an aesthetic and ethical way of being, which projects onto our perception of the physical, sensory, interpersonal, and political spheres. When Shamir paints the Jezreel Valley: View from Umm el-Fahm, or when he gazes at the Valley Landscape with Jenin on the Horizon, he is effectively scrutinizing - through the landscape - his own gaze.

The exhibition is an invitation to a journey to the boundaries of one's gaze, and to a reflection on viewpoints and stances regarding familiar landscapes, while drawing attention to the ways in which patches of color may lead the eye toward the horizon. Thus, for example, we are invited to note the masculine hubris in paintings such as Self- Portrait Falling from the Sky and Self- Portrait Painting a Landscape, or to discover the local light, aridity, haze, and glare while considering the unattainable longing to live As If It's Europe. The easel features repeatedly as a symbolic stake that marks a physical boundary and suspends the painting's impulse of appropriation. It appears twice in Mutual Portrait in the Landscape with Maram Serhan, in an arrangement that is only nominally symmetrical, as there is no symmetry in the gender, national, or ethnic relations that exist within the power dynamics of Israeli society. Shamir opts for complexity. His work wants us to acknowledge that we all bear a measure of responsibility for the landscape and share its fate, albeit from different positions. This approach allows the observation manifested in painting to give rise to historical, political, and aesthetic vigilance.

Curator: Yael Guilat

